

Poštovani autori *Hrvatskoga pravopisa* Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje,

javljam se sa svojim primjedbama na neka vaša ponuđena rješenja u radnoj inačici *Hrvatskoga pravopisa* i s prijedlozima i komentarima kako bih pridonijela tomu da konačni tekst pravopisa bude što bolji.

Žao mi je što nije bilo više suradnje s vjerskim izdavačima. Naime, bilo bi i vama lakše donijeti konačna rješenja nekih pravopisnih problema da ste imali i mišljenja osoba koje se s tim problemima susreću gotovo svakodnevno. Znam da je rasprava bila javna i da se mogao javiti tko je htio, ali bilo bi bolje da je bilo i više koordinacije i zajedničkih rješenja, a ne samo pojedinačnih mišljenja. Nadala sam se da će novi pravopis pomiriti dosadašnje aktualne pravopise i konačno pravopisna pravila normirati da više ne bude nepotrebnih inačica. Ali to se nije dogodilo. Sada imamo preporučene, dopuštene i istovrijedne inačice. Je li to neko prijelazno rješenje do konačnog dogovora? Hoće li vaš novi pravopis biti samo još jedan u nizu? Možda bi bilo dobro produljiti javnu raspravu i pokušati pojedinačna odstupanja od pravopisnih rješenja i zaključaka Vijeća za normu hrvatskoga standardnog jezika donijeti u dogovoru s Razredom za filološke znanosti HAZU-a. Je li dogovor uopće moguć?

Lektorica sam u Kršćanskoj sadašnjosti od 1981. godine. Ja pišem: neću; zadatci, podatci, dodatci, oci; greška, pogreška, krepost, strelica, vredniji, ali sprječavati, unaprjeđivati, Bezgrješna.

- Pročitala sam primjedbe Uredništva Glasa Koncila. Slažem se gotovo sa svim primjedbama pa ih ja neću navoditi. Jedino se ne slažem s pisanjem *Sveti Križ* i nisam sigurna da bismo se trebali ponovno vraćati na *Katoličku Crkvu*.

Naime, *križ* je najrašireniji i najizrazitiji kršćanski simbol. I pišemo ga malim početnim slovom, ali pišemo *Križ* (grad), *Sveti križ* (naziv crkve bez navođenja riječi *crkva*). Susrela sam se i s pisanjem *sv. Križ*, *crkva sv. Križa*, *Uzvišenje svetoga Križa* (Gospodnji blagdan 14. rujna). Hoćemo li samo u nazivu crkve pisati *Sveti Križ*, *crkva Svetoga Križa*? Znači li tu križ nešto više od simbola?

- Nekada smo pisali *Katolička Crkva* (kao da je riječ o državi), ali već dugo pišemo *Katolička crkva*, kao što se pišu nazivi ustanova. Istina je da Katoličku crkvu doživljavamo kao živu zajednicu, Tijelo Kristovo, narod Božji. Po tome prijedlogu bismo

li tako pisali samo *Katolička Crkva* ili i *Srpska pravoslavna Crkva*, *Evangelička Crkva*?
Je li onda *Rimska crkva*, *rimska Crkva* ili *Rimska Crkva*, *Zapadna crkva* i *Istočna crkva*
ili *Zapadna Crkva* i *Istočna Crkva*? Što je s množinom *istočne katoličke crkve* ili *istočne katoličke Crkve*?

- U vašem prijedlogu *crkva svetoga spasa* nije jasno što vam znači *spas*. Možda spasenje, ali ako mislite na perifrazno ime božanske osobe, onda treba pisati *Sveti Spas*, *crkva Svetoga Spasa*.

- Nije jasno predlažete li da se velikim početnim slovom iz poštovanja i počasti pišu nazivi svih vrhovnih poglavara koji dolaze samostalno, bez imena, ili samo živih.

Primjerice, hoćemo li pisati velikim početnim slovom i naziv *papa* kada u tekstu govorimo npr. o pokojnome papi Ivanu Pavlu II. ili o bilo kojem bivšem papi, a ne spominjemo u rečenici i njegovo ime? Ili ćemo to sada pisati samo za papu Franju?

- Bilo bi dobro napomenuti da se ne pišu zajedno i Papa i Sveti Otac, npr.: *Sveti Otac Papa voli hrvatski narod*.

Treba pisati: *Izabran je novi papa. Sveti Oče, dobro došli u Hrvatsku!*

Sada nekoliko kraćih primjedaba i napomena:

- *Kraljica Svete Krunice* (perifrazno ime), *Gospa od Svete Krunice* (marijanski blagdan 7. listopada), ali: *krunica* i *sveta krunica* (brojanice, očenaši, katolička pučka molitva)

- *uznesenje Bl. Dj. Marije* (kršćanska vjerska istina), ali: *Uznesenje Bl. Dj. Marije* ili *Velika Gospa* (svetkovina 15. kolovoza)

- *Muka Isusova*, *Muka Gospodnja* (crkveno prikazanje)

Muka po Mateju, *Muka po Marku*, *Muka po Luki*, *Muka po Ivanu* (novozavjetni tekstovi koji se čitaju ili pjevaju u Velikom tjednu), ali: *prikaz Isusove muke i smrti*; *promatranje muke Kristove*

- *apostol* (jedan od dvanaestorice prvih Isusovih učenika), ali: *Apostol*, *Apostol narodâ* (počasni naslov apostola Pavla)

- *obećana zemlja* (u Starom zavjetu zemlja /Kanaan odnosno Palestina/ koju je Bog obećao Abrahamu)

- *Sveta zemlja*

- *uskrsnuli Isus* i *Uskrsnuli* (kada se misli na Isusa)

- *raspeti Isus* i *Raspeti* (kada se misli na Isusa)

- *evanđelje* (radosna vijest)

Evanđelje (naziv knjige u kojoj se nalaze četiri evanđelja)

Evanđelje po Marku, ali: *Markovo evanđelje*

- Kratice *don* i *fra* pišu se uz ime, a ne uz prezime: *fra Zvezdan Linić*, a ne *fra Linić*; *don Damir Stojić*, a ne *don Stojić*, ali salezijanci za sv. Ivana Bosca kažu *don Bosco* (neki i *Don Bosco*).

- Među kratice trebalo bi dodati i one za medicinske i časne sestre. Vidjela sam da neke pišu npr. *Ana Perić, VMS, sr. Ivana*.

- Nazivi biblijskih knjiga kada je u nazivu riječ knjiga nisu uvijek dobro riješeni.

Točno je: *Postanak, Izlazak, Suci...*

Knjiga Sirahova, Knjiga o Ruti, Prva knjiga o Makabejcima,

ali: *Knjiga Postanka, Knjiga Izlaska, Knjiga o Sucima, Prva knjiga o Kraljevima* (kao što je u Bibliji) ili možda *Knjiga postanka, Knjiga izlaska, Knjiga o sucima, Prva knjiga o kraljevima...*

- I još samo jedna napomena. Bilo bi dobro u poglavlju o navodnicima navesti osim sljedećih pravila:

Kada je među navodnicima dio rečenice, onda se rečenični znakovi stavljaju iza drugoga navodnika.

Kada je među navodnicima potpuna rečenica, onda se rečenični znakovi stavljaju ispred drugoga navodnika.

i pravilo:

Kada je među navodnicima više rečenica, od kojih je prva nepotpuna i počinje malim slovom ili s tri točke i malim slovom, a iza nje slijedi potpuna rečenica ili potpune rečenice, rečenični znakovi stavljaju se ispred drugoga navodnika jer je zadnja rečenica potpuna rečenica.

Mislim da bi ovo bilo dovoljno. Još sam napomena da mi se sviđa što imate napomene.

S poštovanjem

Katica Majdandžić-Stupac, lektorica
Kršćanska sadašnjost
Ulica grada Vukovara 271
10000 Zagreb